

După cinci ani

Deși programe internaționale de reconstrucție a Afganistanului, cu suport financiar de rigoare, există de ordinul sutelor, am înțeles, care, în mod normal, se derulează cu implicarea firmelor afgane, foarte multe treneză, astfel încât cele finalizate sunt numărabile pe degete, aproape. Dar pentru cine nu a mai pus piciorul în zonă de cinci ani, este relativ ușor să-și dea seama că astăzi termenul „reconstrucție” începe să capete în mod clar valențe practice. Și chiar dacă speranța medie de viață va rămâne încă multă vreme tot 46 de ani, există cel puțin convingerea că gradul de alfabetizare – care este de 11%, iar la femei doar de un singur procent – va crește sensibil încă de pe acum, pentru că școlile sunt pe lista de priorități a ISAF, respectiv a Echipelor de Reconstrucție Provincială. Ca și spitalele și... fântânile. În plus, după cinci ani, la capitolul edificii de importanță publică, diferențele se văd, totuși, cu ochiul liber. Și dacă odinioară îți sereau în ochi încă de la aterizarea pe aeroportul din Kandahar clădirile ciuruite de gloanțe și devastate de bombe, de un monocromism exasperant, aidoma lutului sau nisipului atotșăpănitor, acum cu totul altele sunt datele problemei. Deși în fază incipientă, cum spuneam.

Aflat – împreună cu fotoreporterul Petrică Mihalache și cu alți ziariști militari și civili – pentru aproape patru zile în aria de operații Zabul (către nord-estul țării, la granița cu Pakistanul), unde acționează Batalionul 300 Infanterie Mecanizată „Sf. Andrei” din Galați, care abia ce preluase, de două săptămâni, „consenzul”, de la vânătorii de munte argeșeni din Batalionul 33 „Posada”, după ce am parcurs peste 400 de kilometri alături de militarii noștri, în parte cu elicopterul, dar mai bine de jumătate pe roți, cu Humvee-urile din dotarea lor, însoțindu-i în executarea misiunilor, sau viceversa, adică asigurându-ne ei protecția în executarea misiunilor noastre jurnalistice, am reușit să conturez un documentar ilustrat pe care, episodic, începând din numărul acesta, vi-l punem la dispoziție.

În paginile de față prezentăm dialogurile și concluziile discuțiilor cu comandantul Task Force Zabul, cu oficialități civile și militare din regiune, precum și cu ofițeri din armata SUA care cooperează direct, sau sunt subordonați comandantului batalionului gălățean, urmând ca în celelalte două numere ale săptămânalului nostru, în măsura spațiului existent, să vă facem părtași la modul cum își desfășoară activitatea, mai exact cum trăiesc și ce gândesc militarii noștri, în special sgv-ii, maiștrii militari și subofițerii din bazele de operații (și punctele de foc) înaintate Lagman și Masoud, așa cum au fost surprinși ei, la post sau în cort, la odihnă, în plină iarnă afgană, când noaptea mercurul din termometru coboară la 35 de grade Celsius sub zero, stopându-le inclusiv talibanilor, cel puțin până-n martie-aprilie, aproape orice impuls ofensiv.

Nu umblăm cu trucuri ieftine

Interviu cu locotenent-colonelul Adrian SOCI, comandantul Task Force Zabul

Întâmplător, locotenent-colonelul Adrian Soci este primul comandant al unei unități românești care execută o misiune a doua oară în Afganistan, prima fiind în ianuarie-iulie 2005, pe timpul operației Enduring Freedom VI.

– După trei ani, cum regăsiți Afganistanul, domnule locotenent-colonel?

– În primul rând că structura misiunilor este total schimbată. În 2005 eram parte a Enduring Freedom VI, misiune principală de anihilare a mișcării talibane, insurgente în Afganistan, și inițierea proceselor de reconstrucție zonală, regională și la nivelul întregului Afganistan. 2008 este o altă provocare. Este misiune sub mandat ONU în cadrul ISAF, faza a III-a, cu misiunea principală de susținere a autorităților afgane, a Armatei Naționale Afgane și poliției afgane în implementarea lor ca instituții ale statului, astfel încât populația afgană să capete încredere în aceste forțe. Iar ele să fie în măsură să asigure un climat de securitate favorabil desfășurării proceselor de reconstrucție și dezvoltare.

– Deci, între timp, înțeleg că forțele afgane au crescut considerabil. Sunt capabile cât de cât să gestioneze situația? Pentru că în urmă cu doi-trei ani, din câte știu, treaba mergea foarte modest.

– În 2005, această chestiune de reorganizare a armatei naționale afgane era la început. Erau primele nucleee ale armatei desfășurate în plan zonal. În 2008, ne întâlnim cu corpuri de armată, cu brigăzi ale armatei naționale afgane (ANA) încadrate, echipate, dotate, apte să desfășoare operații militare.

– Aveți idee, numeric, cam câți militari sunt?

– Știu că cifra spre care tind ei, ca armată națională, este undeva la 150 de mii de luptători. Acum au 75 de mii de luptători.

– 150 de mii la ce populație a țării?

– La 30 de milioane de locuitori. Desigur, după un recensământ ceva mai vechi. Pentru că în ultima vreme nu s-a făcut nici un recensământ și, având în vedere că mulți afgani au emigrat din cauza războiului, iar alții au început să revină, nu putem spune exact care este populația.

– Cam ce suprafață gestionați împreună cu coaliția și cu ANA?

– Comparativ, am putea vorbi despre Dobrogea noastră și județul Galați puse laolaltă. – **Dincolo de grija misiunilor, care este evidentă, de problemele strict referitoare la ieșirea în teatru, ce alte mari griji aveți dumneavoastră, ca și comandant al unor oameni plecați departe de țară, de familiile lor, de modul lor firesc de viață?**

– Un comandant, în general, trebuie să răspundă la multe provocări. Aici, cele mai importante sunt legate de planificarea și desfășurarea operațiilor militare în raport cu procedurile NATO și cu tot ce funcționează la nivelul coaliției. Mă refer aici la ISAF și la un parteneriat cu armata Statelor Unite. Provocarea cea mai mare este operațională. Sigur, sunt și provocări de natură administrativă, logistică, pe care, în principal, le soluționează compartimentul S-4. Dar eu nu pot să fiu străin de ele.

– **Ce riscuri v-ați asumat când ați hotărât să comandați un batalion în teatru? Că v-ați gândit, bănuiesc, la niște riscuri...**

– Sigur că sunt riscuri iminente unei asemenea provocări. Eu mi le-am asumat și încerc să fac le față tuturor. Dar riscurile sunt, în principal, legate de calitatea mea de om și nu de comandant. S-ar putea să pierd din sentimentul de umanitate, s-ar putea să am un feeling mai puternic față de război și față de lucrurile acestea mai dure ale vieții.

– **Ați lucrat în prima misiune cu americanii, și acum sunteți tot cu americanii. Ce credeți că apreciază ei la camarazii lor români, cel mai mult?**

– În primul rând, cred că apreciază la noi spiritul de camaraderie pe care-l demonstrăm în relația cu ei. Și faptul că suntem oportuniști, în sensul bun al cuvântului, adică sărim să le dăm o mână de ajutor atunci când ne solicită. Apreciază că suntem deschiși și nu umblăm cu trucuri ieftine.

– **Pe de altă parte, ce apreciază mai puțin, din câte v-ați dat seama?**

– Da, sunt și lucruri pe care le apreciază mai puțin. În principal, acestea sunt legate de suportul logistic și de modul în care noi suntem susținuți din acest punct de vedere.

– **Din altă perspectivă, de unde credeți că vine forța aceasta ideologică – și nu numai ideologică – a talibanilor? Cum pot ei, dotări fiind cu motociclete, cu armament ușor și cu telefoane mobile, să se opună unei forțe formidabile cum este cea a Coaliției, cu peste 27 de mii de militari numai americani, plus tehnica aferentă?**

– Această îndărătnicie a lor de a se opune forțelor Coaliției și forțelor statului afgan pleacă de la doctrina radicală, o latură radicală a islamismului, și, probabil, de la doctrina partidului taliban care a fost la putere și cred că au pierdut multe din privilegii.

– **Am văzut că afganii de rând sunt dornici să-și refacă țara, cel puțin aceștia care sunt aici, în Zabul. Cam în cât timp se va stabili zona aici?**

– Din perspectiva celor trei ani trecuți de la ultima misiune, văzând pașii pe care Afganistanul i-a făcut în această perioadă, apreciez că 15 ani este un termen rezonabil ca ei să-și pună pe picioare instituțiile statului, iar comunitate internațională să găsească resurse ca să susțină aceste eforturi naționale ale Afganistanului. Toată chestiunea este legată de resurse și nu neapărat de modul în care talibanii vor mai acționa în zonă.

– **Sunteți la începutul misiunii... Ca atare, vă propun să încheiem cu o formula memorabilă pentru cititorii noștri și pentru cei rămași acasă, eventual cu un mesaj și pentru ei, și pentru toată lumea.**

– Personal, am un mesaj pentru militarii Armatei României. Pe militarii care doresc să fie militari, adică profesioniști, îi îndemn să aplice o stagionă, o misiune, în Afganistan. Este locul în care te perfecționezi ca militar, înveți ce este operația adevărată și care sunt riscurile

corespunzătoare unei asemenea situații. Riscuri care nu întotdeauna sunt ușor de acceptat.

Al doilea mesaj cred că îl am pentru cei de acasă, cei care ne susțin, și este un mesaj de încredere: să înțeleagă că suntem aici ca să ne facem datoria, să ne slujim țara, atât pe partea ei, cât și a obligațiilor statului față de Alianța Nord-Atlantică la care noi am aderat.

Cum altfel vom reuși să ne apărăm țara?

se întreabă, și întreabă, Delbar Jan Arman, guvernatorul provinciei Zabul

Precizăm că întrebările au fost puse, pe rând, de către majoritatea jurnaliștilor, militari și civili – între care Dragoș Tăbăran și Mihai Murgu (TVR), Carmen Gavrilă (Radio România), Florin Ghioca și Oana Popescu (Cotidianul) s.a. – prezenți la reședința guvernamentală din Qalat, pe 28 ianuarie a.c. În ce ne privește, ne-a interesat cum comentează participarea militarilor români la misiunea de stabilizare și reconstrucție a țării și în cât timp de acum încolo consideră că va reveni pacea în Afganistan.

– **Cum apreciați prezența românilor la efortul de asigurare a stabilității în țara dumneavoastră?**

– Este foarte importantă pentru noi colaborarea cu frații noștri români care lucrează la menținerea păcii, ajutându-ne. Oamenii și

guvernul României fac o treabă bună în ajutarea altor națiuni din punct de vedere umanitar, asigurând inclusiv securitatea populației Afganistanului. Și vreau să le mulțumesc pentru lupta lor împotriva teroriștilor, care sunt inamicii întregii lumi. Ei nu au nici un fel de granițe – umane, tribale sau naționale. Îmi plac românii, sunt prietenoși. Și ce fac ei aici este important pentru oricine din lume. Mulțumesc poporului român și guvernului român și sper că românii se vor simți bine aici. As vrea să le spun familiilor lor că le mulțumesc.

– **Spu-neți-ne, vă rugăm, câteva cuvinte despre dumneavoastră, eventual despre modul cum ați ajuns guvernator al provinciei Zabul...**

– Înainte, în timpul ocupației sovietice, am fost mujaheedîn și apoi am fost consilier pe probleme de apărare.

– **Există o acuza la adresa guvernului Karzai că nu are controlul real al provinciilor, că oamenii nu vă ascultă pe dumneavoastră, guvernul, ci pe conducătorii tribali, sau pe talibani, or pe alții care nu sunt în structurile guvernamentale. Cum îi convingeți pe oamenii cu care nu aveți nici o legătură să vă asculte?**

– Nu este corect, cine spune că ascultă pe talibani? Mai există încă insurgenți, evident, dar oamenii susțin guvernul, lucrează, au slujbe. Uneori, ca în orice țară, mai există și probleme, de aceea există poliție peste tot, și armată. Oamenii sunt de partea guvernului, dar nu puneti problema la fel ca în cazul unei țări care are o constituție și există de sute de ani. Pe când Afganistanul există doar de șase ani. Cum se poate compara cu alte țări? E la fel ca și cu paharul de apă, îl poți vedea pe jumătate plin sau pe jumătate gol. Dar avem guvern, președinte ales, și mulți oameni au votat pentru el. În zona de unde sunt eu, 79% din alegătorii l-au votat pe președinte, îl iubesc. Lupta împotriva terorismului este cu totul altceva. Au fost distruse școli, structurile guvernului, dar nu închiise instituții. Șase ani nu sunt îndeajuns pentru refacerea țării. Chiar și țări care au o istorie de 200 de ani încă mai lucrează la consolidarea propriilor instituții. Norocul lor, însă, este altul comparativ cu al nostru. Din nefericire, aici nu totul depinde de noi, ci și de alte țări care luptă împotriva terorismului. Dar nu sunt de acord cu afirmația că oamenii nu ascultă guvernul.

– **– Ce faceți pentru creșterea gradului de alfabetizare? Dar pentru a convinge societatea că este benefic pentru ea inclusiv femeile să urmeze o școală?**

– Încercăm să comunicăm cu oamenii. Majoritatea nu știe să citească, e drept. Trebuie să le spunem părinților cât de importantă este educația, pentru că atunci nici copiii lor nu vor înțelege nimic. Eu am fost într-un sat, le-am pus o carte religioasă în mână și le-am spus: Citiți! Nu au putut să citească și atunci le-am spus: Sunteți orbi, pentru că nu vedeți ce scrie aici. Și le-am spus să se gândească cum se vor simți dacă prietenii copiilor lor vor ști să citească, iar copiii lor, nu.

– **Care sunt nevoile cele mai mari ale oamenilor de aici, dincolo de educație?**

– Realitățile sunt patru: securitatea; unitatea între oameni; educația și reconstrucția. Toate au o explicație și diverse subpuncte. Avem nevoie să le inspirăm oamenilor un sentiment de apartenență, astfel încât, spre exemplu, să-și trimită copiii în armată, pentru că, altfel, cum vom reuși să ne apărăm țara? Trebuie să refacem sistemul agricol, să le dăm țărănilor animale: oi, cămile și altele, ca să nu moară de foame. Dar cel mai important este să avem reguli bune. Trebuie reconstruite clădirile guvernului, pentru ca oamenii să știe că suntem cu ei, aici. Trebuie să avem forțe de securitate, pentru a le trimite în sate și a-i face pe oameni să se simtă în siguranță.

– **Ce mandat aveți?**

– Pot avea această slujbă atât timp cât dorește președintele, nu sunt un reprezentant ales.

– **Care este moștenirea ocupației sovietice?**

– Fratele meu, este o întrebare interesantă. Totul este o moștenire sovietică. Ne-au distrus sistemul complet. Societatea, economia, educația, totul. Aproape 10 milioane de afgani au plecat în alte țări. De 30 de ani s-au născut copii afgani în alte țări, care nu mai vin aici, pentru că nu au la ce să vină.

– **În cât timp va fi pace în Afganistan?**

– Va fi nevoie de timp. La început a fost liniște, acum trebuie să combatem terorismul. Gândiți-vă de cât timp a avut nevoie Europa ca să facă pace. Trebuie educați oamenii și trebuie refăcute cele necesare traiului.

– **Ați spus că încercați să unificați triburile. Cum veți face asta?**

– Îi contactăm pe bătrâni, care sunt foarte importanți. Apoi vom încerca să le explicăm că stabilitatea este mai bună pentru ei decât orice altceva. Când eu am ajuns aici, în primul an, am adunat împreună 500 de oameni și am discutat cu ei 14 zile. Și acum este mai liniște. Oricum, trebuie să le creăm sentimentul că pentru copiii lor, pentru economie, pentru țara lor este mai bine să fie pace. Suntem la fel ca alți oameni din lume. Nu e nici o diferență între noi și totuși, copiii noștri nu au imbrăcămintă, nu au de mâncare, oamenii nu au parte de îngrijire medicală, femeile ne mor. Trebuie să facem eforturi continue. Dar împreună am reușit să îi aducem pe oameni să voteze în alegeri, să voteze constituția, spunându-le că este mai bine așa decât să se omoare între ei.

Unde există coordonare, nu există probleme

Tot pe 28 ianuarie a.c., la Centrul Provincial de Reconstrucție din Qalat (unde am întâlnit și cinci militari români din Celula de Coordonare Provincială comandați de locotenentul Ciprian Pâslariu, care m-a asigurat că exceptând o rachetă căzută acum câteva luni, acolo este liniște și pace), colonelul Mohammad Yakoub (foto civil), comandantul Poliției provinciei Zabul, și generalul de brigadă Abdul Razaq (foto în uniformă mozaic), comandantul Brigăzii 2 ANA (Afghan National Army), s-au aflat față în față cu jurnaliștii români, în încercarea de a completa tabloul situației concrete la ora actuală într-un teatru unde acționează și câteva sute de militari români.

Dacă șeful poliției, colonelul Yakoub, a fost mai evaziv, referindu-se, în special la modul bun de coordonare dintre trupele coaliției aflate în Zabul cu trupele afgane și la faptul că poliția din Zabul nu se înregistrează victime pentru că, pe de o parte, se antrenează continuu, un centru de antrenament existând chiar în Zabul, activat doar de câteva luni, iar pe de altă parte polițiștii afgani au în dotare arme bune, plus autovehicule și alte echipamente, de care nici nu putea fi vorba mai înainte, generalul de brigadă Razaq, un foarte apreciat militar pentru curajul său, în primul rând, subliniind că românii lucrează foarte bine cu poliția și militarii ANA, la „provocările” jurnaliștilor a mai precizat: *Tabibanii nu pot lupta față în față cu trupele afgane din provincie, ci pot doar crea ambuscade, fără a avea, însă, succes. Motivul pentru care securitatea*

este din ce în ce mai bună are ca explicație faptul că trupele armatei afgane, cele de poliție și trupele coaliției, se coordonează bine. De trei sau patru

luni, nu au mai existat ambuscade. Luna viitoare vom primi arme noi, americane. În fiecare zi primesc mai multe arme, de exemplu elicoptere, și vom avea în curând forțe aeriene. Securitatea în Zabul este în limite normale. În centru se antrenează trupe ANA și de poliție cu americanii. Sper că anul acesta vor avea trupe bune de poliție și ANA. Cu trupele române, militarii ANA sunt ca frații și fac treabă bună în patrulare. Vom încerca să ne coordonăm din ce în ce mai bine cu trupele române și pe viitor. Pentru că acolo unde există coordonare bună, nu există probleme. Referitor la faptul că au existat acuzații referitoare la faptul că ANA și guvernul nu sunt convingătoare în stoparea traficului cu droguri, generalul afgan a declarat: Traficul cu droguri este o problemă, într-adevăr. Traficanții vin din Pakistan și din Iran și la toate granițele sunt probleme, dar asta și pentru că până acum nu am avut trupe de poliție. De acum înainte, însă, pe zi ce trece, problema se rezolvă. Vrem să antrenăm polițiștii noștri inclusiv pentru a opri traficul de droguri.

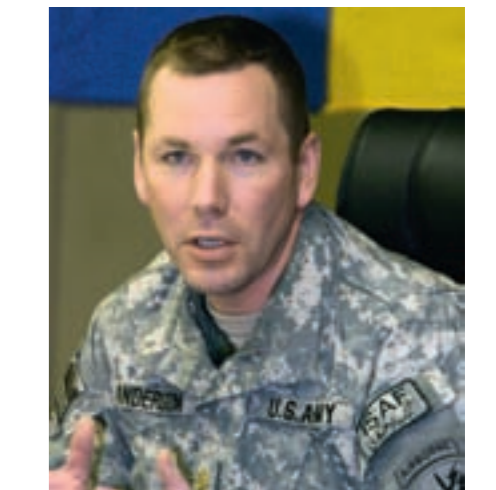
Românii știu ce au de făcut

Desigur, nu puteau scăpa titlului jurnalistice doi dintre offerii americani întâlniți în punctul de comandă din Lagman și care, prin natura activității

lor, îi cunosc foarte bine pe militarii noștri. Și dincolo de aprecierile frești între aliați, atunci când trebuirile merg destul de bine, iar cuvintele referitoare la unii și la alții nu pot zăngăni altfel, mi-a făcut plăcere să consenez prăerea maiorului Sean Fisher (foto sus), lociitorul comandantului Task Force Zabul, care a spus: *Militarii români pot învăța de la noi cum abordăm problemele de luptă împotriva insurgenților, cum interacționăm cu populația locală, cum se stabilesc relațiile cu autoritățile și, desigur, cum contracaram influența talibanilor asupra populației. Sau care sunt zonele unde direcționăm ajutoarele umanitare. În ce mă privește, apreciez la români că au aici (în Zabul, n.n.) o mare putere de foc și cu asta putem acoperi o zonă corespunzătoare, sunt disciplinați și știu foarte bine ce au de făcut.*

– **Maiorul Kent Anderson (foto jos), lociitorul șefului Echipii de Reconstrucție Provincială Qalat: Sunt 22 de proiecte de reconstrucție în desfășurare aici comunități, spitale, sedii ale autorităților locale, fântâni și.a. Și sunt 12 echipe în Afganistan, cu profesioniști în domeniul afacerilor civile, antrenări special să comunice și să colaboreze cu localnicii. Permanent suntem în relații cu oamenii obișnuiți ai comunității, pentru a observa ce nevoi au, lucrăm, deci, inclusiv cu sufletul lor. Pentru noi este important să creăm locuri de muncă, cu un salariu bun, să-i determinăm pe localnici să aleagă în detrimentul a**

cea ce le oferă talibanii. Mai avem mult de muncă pentru a câștiga războiul contra insurgenților, e drept, și pentru aceasta ne sprijinim și pe guvern, pe autoritățile locale, dar și pe aliații noștri. Și românii sunt extraordinari, acesta este al III-lea batalion cu care lucrăm și suntem foarte mândri că facem parte din Task Force Zabul unde am cunoscut foarte mulți militari din țara dumneavoastră.

Locotenent-colonel Dan GIJU
Foto: Petrică MIHALACHE